

„Dobálhat bennünket a hullám, de tudjuk, hogy van egy biztonságos kikötő”

Interjú Feczák László görögkatolikus lelkésszel

A görögkatolikusok azok a bizánci szertartású keresztények, akik a katolikus egyházzal teljes egységben élnek. Elnevezésükben a „görög” szó a bizánci szertartásra, a „katolikus” pedig a Római Apostoli Székkal való egységre utal. Erdélyben, Felvidéken és az ország északkeleti részén mai napig is nagy számban élnek görögkatolikusok. A görögkatolikus nevet Mária Terézia adta nekünk, hogy megkülönböztessen bennünket az ortodox keresztényektől. Itt Kecskeméten is elég nehéz ezt a különbséget megtenni. Görögkatolikus templomnak mondják a Széchenyi téren álló templomot, pedig az görög ortodox templom, és a konstantinápolyi pátriárka alá tartozik.

Ténylegesen 2008-tól vagyunk jelen Kecskemét életében, előtte a szegedi kolégám járt át havonta egy alkalommal és végzett görögkatolikus liturgiát a római katolikus templomban. 2008-ban Kocsis Fülöp, az akkori hajdúdorogi püspök úgy gondolta, ideje az egyháznak követnie az elvándorlókat, hogy megélhessék a hitüket is. Nyíregyháza környékéről, Borsodból, Hajdú-Biharból jöttek a görögkatolikusok erre a vidékre, és Erdélyből, Kárpátaljáról is települtek be. Érdekes, hogy az 1920-as népszámláláson Kecskeméten 227 ember vallotta magát görögkatolikusnak és 220-an ortodoxnak. A legutolsó népszámláláskor körülbelül 500 görögkatolikus volt a városban. Az én területem egész Bács-Kiskun megye, valamint Nagykőrös, és igyekszem mindenütt megjelenni.

– *Nemrég költöztek a Dán Kulturális Intézet egykori épületébe. Előtte hol tartották a miséket?*

– A miséket a belvárosban, a Barátok templomában és a széchenyivárosi Szentcsalád Plébánián tartottuk. A Fehér utcai parókián pedig a hittanórákat, bibliaórákat, nyugdíjasklubot a hölgyeknek, férfiaknak. Most ezek a funkciók átkerültek ide, a Zimay utcába. Van aktív nyugdíjasklubunk, a Szent Zsófia Nyugdíjasklub, ami a városnál is nagyon szép feladatokat tölt be.

– *Hogyan látja Lelkész Úr, mit jelent ma vallásosnak lenni?*

– Úgy gondolom, hogy akik rendszeresen járnak templomba, itt vannak a közösségekben, tevékenyen részt vesznek a programokon, ők élnek a hitüket. Tehát a vallásosság, ha úgy nézzük, akkor a hitünknek az aprópénzre váltása, megélése

mindennapi cselekedeteinkben, a gondolatvilágunkban, akár a munkahelyünkön, akár kint az utcán. Mindig kérdezik, hogy mi a vallása, és mondja, hogy római katolikus, görögkatolikus, református, evangélikus, de hát az nem a vallása, hanem a felekezete! A vallás az, amivel az ember az életében a krisztusi példát megmutatja a világnak: a szeretet. És ez a világ szomjazik a szeretetre. Mindenki vágyja, hogy szeressék, és hogy ő is szerethessen valakit. A vallásosság azt jelenti, hogy a hitünket, amit Krisztus tanításából tudunk, azt váltsuk egy kis aprópénzre a mindennapi életben. Ha anyagiakban nem tudunk segíteni, akkor tudunk segíteni néhány perces meghallgatással, másoknak a bátorításával. Nagyon sok formája van az úgynevezett vallásosságnak. „Hiszen arról ismerjenek meg beneteket az emberek, hogy az Úr Jézus tanítványa vagytok és szeretettel vagytok egymás iránt.” Én úgy gondolom, hogy ez az igazi vallásosság. Hogy valaki ezt követően melyik felekezetbe tartozik, már a vallásosság egyik „követelménye”, az, hogy tartozzunk a közösséghez. A közösségépítés az egyház feladata. Vannak az egyháznak bizonyos szabályai, de azonkívül óriási teret biztosít arra, hogy az ember a közösség tagja legyen. A liturgiában is mindenki megtalálja a maga helyét. Ha valaki eljön hozzánk szentliturgiára egyik vasárnap, látja, hogy botladozunk a gyerekekben még az oltár körül is, és mindenki aktívan bekapcsolódik a szertartásokba, mivel nem hangszeres, hanem énekes kíséret van.

Jellemzően a családok otthonról hozták a közösség szeretetét. Ilyenkor, húsvét környékén, kiürül nálunk a kápolna, mert mindenki megy „haza”. Sok vegyes házasság van, protestáns-katolikus házasság, és ott, általában, egyik héten ebbe a templomba, a másik héten abba a templomba mennek. Azt hiszem, ez a harmónia az, ami egy családot széppé és egészségessé tesz, nem pedig az, hogy mint elvált emberek különállóan végezzük a lelki életünket is. Kecskeméten a felekezetek szépen együtt tudnak működni, úgy gondolom, hogy itt nem a halászásról szól a dolog, hanem hogy egyrészt a saját híveinket tartsuk meg, illetve azoknak, akik keresnek valamit, tudjunk adni egy olyan stabil pontot, ahol az életükkel horgonyt vehetnek és biztonságban érezhetik magukat. Azt gondolom, hogy Kecskeméten a városvezetés az átlagosnál jobban támogatja az egyházat. Meg kell értenie a politikának, hogyha az emberek családi háttere, a lelki élete biztosabb, akkor stabilabb lesz az ország is. Nem az a jó, ha szabados életet élünk, hanem ha lesz egy stabilitás, egy rend az életünkben. Régi latin közmondás azt mondja, hogy „ha megőrzöd a rendet, a rend megőrizz téged”. Ha van egy ritmusa az életnek úgy, ahogy a szívünknek is van egy ritmusa, akkor jól működik, ha összevissza kalimpál, akkor nagy baj van. Ha valaki rátalál Krisztusra, akkor olyan stabilitást kap, amely a viharos tengeren is úgy működik, mint a hajók stabilizáló szárnya. Dobálhat bennünket a hullám, de tudjuk, hogy van egy biztonságos kikötő, ahová a világítótorony fénye vezet bennünket, és az ember ott kipihenheti a fáradsalmait.

A görögkatolikus egyházat egyébként úgy is ismerik, mint „családegyház”, mert a papjaink diakónusszentelés előtt házasságot köthetnek, és a pap családja is bekapcsolódik a pasztorációba. A gyerekek így könnyebben jönnek a templomba, mert a papnak a gyereke is ott van, és az asszonyokkal könnyebben találja a papné a hangot, mint egy férfi. Az én gyerekeim már kezdenek kirepülni. A fiam

nagyon sokat segít a kántorizálásban, nagyon szereti az éneket és ez nagyon jó, mert a hívek elfogadják azt, hogy ő egy fiatalos lendületet hoz. Nálunk a liturgia lendületes, nem egy gyászmenet, hanem olyan érzést kelt az ember lelkében, hogy elragadja a Jóisten szeretete.

– *A gyülekezet milyen összetételű?*

– Nagyon változó, a pólyástól kezdve minden korosztály megtalálható. 96 éves a legidősebb tagunk, és még ő is el szokott jönni közénk. Nagyrészt azért fiatal, átlagosan háromgyerekes családjaink vannak. Hátul van egy kis „babaszobánk”, és amikor már nyugösebbek a kicsik, akkor az anyukák oda átviszik őket, hogy a liturgiát ne zavarják, de különben a közösség ebben nagyon toleráns.

– *Érdekes az a jelenség, hogy ma már a templomok úgynevezett babaszobát, játszószo-
bát is működtetnek.*

– Nálunk kényszerhelyzet volt, mert volt egy-két sírósbabgyerek. De az édesanyák mondták a Szentcsalád Plébánián, ahol hét éven keresztül voltunk, hogy „tisztelendő úr, én a szent liturgiára jöttem, nem azért, hogy ott üljek a gyerekekkel a babaszobában”. Jó időben ki kell engedni az udvarra a gyereket, hadd csapjon két-három kört, ő így is tud imádkozni, ez az ő kis lelki világához hozzátartozik. De aki itt nőtt föl, és nem régen még a székek között csúszkált, az most szépen áll az oltárnál és ministrál. Föl kell nőni a gyermeknek is a feladatokhoz.

– *Az egyházközösségnek van énekkara. Milyen egyéb kulturális tevékenységet folytatnak?*

– Igen, van énekkarunk (Sztudita Szent Teodor), amely a város rendezvényein is föllép, akár a karácsonyi gyertyagyújtáskor, akár megnyitókön. Egyre többen jönnek, mert szeretik a bizánci zenét. A karvezetőnk, Timkó Tamás, aki Nagykőrösről jár át, nagyon képzett szakember, 30 évig Finnországban tanított egyetemi énekkarokat. Nagy türelemmel és szeretettel tartja az énekkari próbákat. Az új, saját épületünkben szeretnénk a kulturális életet a város javára is kamatoztatni. Egy kicsit a keleti egyházat egyházi oldalról bemutatni, ikonkiállítást rendezni, egyházi gyűjteményeket bemutatni, egyházi művészek alkotásait kiállítani, hangversenyeket szervezni. Szeretnénk ide elhívni a híres Szent Efrém férfikart. Továbbá a Nyíregyházi Hittudományi Főiskola nagyon szívesen hozna le képzéseket, ha van lehetőség és van jelentkező. Emellett bekapcsolódunk a városban a hit- és erkölcsstanoktatásba. Ahol a szülők beíratják a gyermeket görögkatolikus hittanra, oda igyekszünk elmenni akkor is, ha egy gyerek van. Ebben nehezíti a dolgunkat, hogy a városban nem egységesen kezdődnek a tanítási órák. De itt, a szórványban nekünk minden gyermek fontos.

– *Szociális területeken milyen feladatokat látnak el?*

– Ez nálunk még gyerekcipőben jár. Részt veszünk a Wojtyła Központtal közösen ebédosztásban, a Máltai Szeretetszolgálattal igyekszünk együttműködni. Önállóan nehéz a kis létszámunk miatt. A legfontosabb az evangélium hirdetése, emellett a segítség, a szegények segítése, támogatása, amennyire anyagilag képesek vagyunk ezt megvalósítani. Akik nem tudnak már eljárni a közösségbe,

azokat a pap meglátogatja, beszélgetünk, részesülnek az eukarisztiában. Többen vannak olyanok, akik hiányoznak a közösségnek, ha nincsenek ott. Tehát ezért is mondom, hogy egy „családegyház” vagyunk.

– *A rendszerváltás hozott-e valami változást, kaptak-e vissza épületeket?*

– Az egyházmegye igen, például Nyíregyházán új iskolák, óvodák épültek, nagyobb városokban most is folyamatban van iskolák átvétele. Szociális intézményeink is vannak bőven, például idősek otthona és fogyatékos emberek otthona. Debrecenben szinte az egész szociális hálózatot átvette az egyházunk. Óvodáról Kecskeméten is szó volt. Ha a város igényli, be tudunk ilyen téren is kapcsolódni a város életébe.

– *Miért tartanak fontosnak, hogy óvodát működtessenek?*

– Azért, mert a gyerekek már nem férnek be a Szent Imre Óvodába. Úgy gondolom, hogy ennek az az oka, hogy azok a szülők is, akik nem mondják magukat vallásosnak, úgy gondolják, hogy egy egyházi intézményben a nevelés másabb, mint egy állami intézményben. Az első és legfontosabb, hogy itt a szeretetnek kell dominálni a nevelésben és az oktatásban is. Sokkal könnyebb tanítani és nevelni a gyerekeket, ha szeretjük őket.

Az egyházi nevelés teljesen más lelkületű, mint a világi nevelés. Bár ott is, szinte saját magukat felülmúlva igyekeznek az óvodapedagógusok, a pedagógusok megtenni a kötelességüket, csak hát valami hiányzik: a természetfölötti dimenzió.

Az interjút Sági Norberta készítette